GIÁ BÁO
Một năm . . . . . . 3$00
Sáu tháng 1.80
NGOẠI-QUỐC
Một năm 4.50
Mua báo xin cho tiền trước

Direction & Administration
25, Boulevard Gia-Long
Rédaction & Ateliers
63, Rue du Coton, Hanoi

Adresse Télégraphique : NGOBAO
TÉLÉPHONE N° 241

Hà-thành Ngọ-báo

BÁO RA HÀNG NGÀY, MỖI SỐ 0$01

NĂM THỨ HAI — SỐ 212

Thứ tư
18 Janvier 1928
Hai mươi sáu, tháng mười hai, năm Đinh-mão

BÙI XUÂN HỌC, Directeur

Các bài lai-cảo không đăng, không giả lại.

VIỆC BẮC-KỲ

HANOI

GIÁ THÓC GẠO :

Gạo hạng nhất, một tạ		11$20
— nhì,	—	10 60
— ba,	—	9 60
Thóc hạng nhất	—	6 10
Bắp ngô	—	5 60

GIÁ BẠC

Kể từ ngày 18 Janvier 1928, giá bạc ở kho nhà nước định là 12 f 90.

TIN TẦU

Tầu *Claude Chappe* chở thơ sang Pháp, ở Haiphong sẽ đi Tourane, Qui-nhơn và Saigon ngày thứ năm 19 Janvier này hồi 5 giờ sáng.

Đến Saigon, những thư từ sẽ chuyển sang chiếc *Chenonceaux* chạy ngày 24 Janvier. Những thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong hôm thứ tư 18 Janvier chuyến xe lửa 20 giờ 7 phút.

Tầu *Chantilly* mang các bưu kiện sang Pháp và thư từ đi Tourane, Saigon, Co e Sommalis, Réunion, và Madagascar, ở Saigon sẽ chạy vào Tourane và Saigon ngày 22 Janvier hồi 6 giờ sáng.

Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong hôm 21 Janvier chuyến xe lửa 20 giờ 4 phút.

AI LĨNH CHỨC KHÂM-SỨ AI-LAO

Có tin rằng M. Sylvestre, cai-trị hạng nhất mới đáp tầu Artagnan ở Pháp sang sẽ được cử đi lĩnh chức quyền Khâm-sứ Ai-lao.

Khi nào M. Sylvestre nhận chức xong thì M. Bosc sẽ trở về Hanoi lĩnh chức phó Toàn-quyền.

Còn M. Bride thì lại lĩnh chức Thanh-tra chánh-trị như trước.

HỘI ĐỒNG CAI-TRỊ

Hội-đồng cai-trị đã họp hồi 8 giờ sáng hôm nay tại tòa án do quan chánh Préau chủ tọa.

NGÂN-HÀNG NGHỈ TẾT

Nhân dịp tết nguyên-đán các Ngân-hàng tại Hanoi sẽ nghỉ việc ngày thứ hai 23 thứ ba 24 và thứ tư 25 janvier 1928.

BÁN ĐẤU-GIÁ MỘT KHU ĐẤT TẠI TÒA ÁN

Sáng hôm qua, tại tòa án đã bán đấu giá một khu đất và nhà tại Hà-đông của M. Nguyễn-đăng-Phát buôn bán bị vỡ nợ.

Sở cho vay gửi nhà đất xin cho bán một tiếng, mà chủ đất thì xin chia ra bán từ g lô. Tòa án quyết định rằng cứ bán theo cả hai lối, hễ lối nào được lời hơn thì sẽ theo lối ấy.

Thoạt tiên tòa chia lô bán được tất cả 8 950$; sau gồm lại bán một tiếng thì M. Trần-trọng-Hậu tri-phủ Kiến-an mua tới 9.100$.

ĐƯỢC CẢI NGẠCH

M. Đỗ-đình-Kỳ thư-ký hạng năm ngạch Công-chính tòng sự tại sở Xe-lửa Đông-dương nay được đề ra ngoại ngạch và thuộc phủ Toàn quyền bổ dụng.

THƯỢNG HỘI ĐỒNG PHÁP XIÊM

Hội-đồng sông Mékong đã họp sáng hôm qua tại Vientiane lần thứ nhất.

Quan Khâm-sứ Bosc xứ Ai-lao là hội-trưởng hội-đồng sau khi chào mừng các phái viên Xiêm-la thì có đọc bức điện-tín sau này của quan Toàn-quyền Alexandre Varenne.

« Nhân lúc hội đồng khai mạc, tôi xin gửi lời thân ái chào hội đồng do tờ Hiệp ước mà tôi đã được cái hân hạnh ký tại Bangkok ngày tháng tám năm 1926 dựng lên Tôi chắc rằng Thượng hội đồng sông Mékong sẽ làm được việc có ích cho sự dàng buộc cái tình thân mật của hai xứ lân bang đã lập lên hội»

Rồi hội-đồng ủy ông hội-trưởng là M. Bosc điện lên quan Toàn-quyền Đông-dương và Hoàng-thân Traidos là Ngoại-giao-bộ Thượng-thư tại Bangkok để tỏ ý quả quyết của hết thẩy các quan dự hội đem tình thân ái và thành tín ra mà làm việc để giữ về mai sau lấy cuộc hòa bình và thịnh vượng cho hai xứ lân bang.

NGẠCH QUAN-LẠI

M. Bùi-bằng-Đoàn, án sát hạng nhì ở Lạng-sơn, nay đề tùy quyền quan Thanh-tra lao động Đông-dương trong một thời kỳ là ba tháng.

M. Nguyễn quang-Nhung, bang-tá Hà-giám (Quảng yên) nay đổi về tòng sự tại dinh quan tỉnh Quảng-yên.

M. Lư-trọng-Hào, chánh quản khố xanh ở Quảng-yên, nay bổ đi bang-tá Hà-giám.

NGẠCH THƯ KÝ THÔNG NGÔN SỞ MẬT THÁM

M. Trần-văn-Trù, thư ký thông-ngôn thượng hạng, hạng ba tại sở Mật-thám, nay được nghỉ dưỡng bệnh ba tháng.

VIỆC BÁO « MINH-TRĨ »

Về việc M. Clémenti là chủ-nhiệm báo *Argus Indo chinois* bị kiện là xui giục dân Annam khởi loạn thì sáng hôm qua tòa Thượng-thẩm tuyên án cho là tòa án Trừng-trị có quyền xử về việc ấy. Vậy việc này sẽ giao cho tòa án Trừng trị Hanoi xét. Nghe nói M. Clémenti lại kháng lên Đại-thẩm viện Paris. Nếu vậy thì ít ra cũng năm sáu tháng nữa mới biết là việc ấy có thuộc về tòa sơ-thẩm trừng-trị không.

Ô-TÔ CÙNG MÔ-TÔ CHỌI NHAU

Hồi 9 giờ 20 sáng hôm nay, một chiếc mô-tô của người cầm Tây số 1121 cùng chiếc ô-tô số 4344 đụng phải nhau ở chỗ ngã tư vườn hoa Cửa nam, cũng may người không ai việc gì, chỉ chiếc mô-tô hư hỏng ít nhiều mà thôi. Việc sẩy ra này chưa rõ là lỗi tại bên nào.

CHI HỘI NHÂN-QUYỀN HỌP HỘI-ĐỒNG

Chi hội Nhân-quyền Hanoi sẽ họp hồi 5 giờ chiều hôm nay 19 Janvier tại tòa Đốc-lý do M. Delorge chủ tọa.

SỞ GÔ-ĐA MỚI ĐẶT THÊM MỘT CHỨC QUẢN-LÝ

Ai cũng biết sở Gô-đa (G. M. R.) là một sở buôn bán to nhất trong xứ Đông-dương. Tự khi người nước Pháp mở cuộc thông-thương bên ta, thì sở này khai mạc trước nhất, mà kể đến sự thịnh vượng hiện nay thì sở này cũng chiếm bực nhất, không hiệu nào bằng. Nhân ngày năm ngoái sở chính bên Paris có cử ông Georges Vigne sang thanh-tra các sở nhánh bên này, thấy sở Gô-đa ở Hanoi buôn bán sầm uất giao dịch bộn bề, trừ việc buôn bán giao thiệp với các ngài Âu Mỹ đã có người Pháp trông coi, còn việc buôn bán giao-thiệp với người các nước bên Á-đông này chưa có ai là người quản-lý. Ông tự nghĩ: sở Gô-đa phần nhiều buôn bán giao-thiệp với người Á-đông tất phải chọn một người Á-Đông có tài mẫn tiệp sành nghề giao thiệp về lối thương-mại làm chức quản-lý, thì cái tiền-đồ thương cục mới có thể bành-trướng lên được. Ông nghĩ vậy liền cử ông Nguyễn-huy-Hợi hiện chánh-hội-trưởng Trung Bắc-kỳ nông-công thương tương-tế sung chức quản-lý. Vì ông Hợi làm việc sở này đã hơn hai mươi năm thạo lối doanh-thương, sành nghề giao-thiệp nên ông chánh ở bên Pháp mới đặc cách cử ông nhận cái trọng-trách ấy. Hiện ông đã nhận việc tự hôm 1e janvier rồi. Thế là tự nay trở đi, bao nhiêu việc buôn bán với người Ta người Tàu và hết thẩy người phương Á-đông, không cứ mua bán giả tiền ngay hoặc mua bán chịu, nhất thiết do một tay ông Hợi quản-lý hết cả. Đáng khen thay cái tài khảo sát của ông Georges Vigne, và mừng thay ông Nguyễn-huy-Hợi được một cái địa-vị xứng đáng, từ nay ông sẽ vì thương-cục mà trổ hết tài năng.

Một người trong sở lai cảo

LỜI CÁO-PHÓ

Chúng tôi rất lấy làm đau đớn có lời cáo phó cùng các ông các bà biết rằng chính thất tôi là Mme NGUYỄN-HOÀN tạ thế hồi 5 giờ sáng hôm 18 tháng giêng tây năm 1928 tại số nhà 13 phố Bờ-hồ Hanoi.

Chúng tôi định đến ngày 19 hồi 12 giờ sẽ rước linh-cữu an táng tại địa-phận chùa Liên-phái làng Bạch-mai.

Quan-phu Tạ-duy-Trì
và các con

AI BẢO PHÁO TA KHUYẾT ĐIỂM ???

Tôi xem H. T. N. B. ra ngày 14 tháng giêng tây, thấy trong mục thời-sự Nam-định có bài của ông Ng-văn-Thưởng nói về cái khuyết-điểm của pháo ta. Ông nói: « Pháo ta kêu nhanh quá..Một bánh pháo đốt chỉ kêu xoạt một cái, như xé một miếng vải... Có người đốt một bánh pháo, pháo nổ nhanh quá, kêu rào một cái, không kịp quăng xuống đất, cháy xém cả người ». Cũng là « pháo tầu kêu hơn pháo ta nhiều, phải ba bốn bánh pháo ta mới nổ lâu bằng một bánh pháo tầu... Như ngày tết, đốt một bánh pháo cũng nhiều tiền mà chỉ kêu được chớp mắt, thì còn gì buồn bằng ».

Độc-giả đọc những câu ấy, đủ rõ ông Nguyễn-văn-Thưởng hết sức bài bác pháo ta mà cổ-động pháo Tàu. Chẳng rõ trong khi ông hạ bút có cái thế-lực gì nó sai khiến được ông đến nỗi mê lú cả tâm hồn như thế. Đáng buồn thay là tấm lòng sốt sắng của ông. Nay tôi cứ bình tâm mà xét, ví phỏng pháo ta quả có cái khuyết-điểm ấy nữa, thì « tốt đẹp phô ra, xấu xa đậy lại », ông nên viết thư riêng cho các nhà làm pháo, chứ sao lại bôi bác lên tờ báo, để làm nản tấm lòng yêu trọng nội hóa, để rủ người mình gánh vàng đi đổ sông Ngô.

Thế mà thực ra thì cái khuyết-điểm ông nói đó lại là sự bịa đặt cả. Pháo nổ nhanh hay chậm, là do ở sự tết tràng, muốn nhanh thì nhanh, muốn chậm thì chậm, nào có khó gì đâu. Xem như cái pháo ta như pháo Việt-Nam, pháo Thanh-bình, pháo Hồng-xương-thái, pháo Bình-địa-lôi-thanh. nào tiếng nổ có ai kêu là nhanh quá hay chỉ có một mình ông thôi!... Ông Thưởng ơi Trong khi ông cầm bút viết câu «ba, bốn bánh pháo ta, mới bằng một bánh pháo Tầu », lương-tâm có thẹn với ngòi bút không? Nội-hóa ngày nay, ông cổ-động vẻ thay, ông xưng dương vẻ thay, cớ chi ông lại bịa chuyện đặt điều như thế?!

Thôi! « một lời đã nói, bốn ngựa khôn theo », tôi chỉ mong ông từ nay nên cẩn thận về lời nói, và nhất lời nói có quan hệ đến những người cùng ông cùng dòng máu, cùng một mầu da, và xin đồng-bào coi lời ông là lời nói đùa, không có giá-trị gì, và không có ảnh-hưởng gì đến lòng tin yêu pháo ta, đó là mục-đích của tôi viết bài này vậy.

Thụy-An lai cảo

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài duyệt báo biết rằng tiền mua báo phải giả trước, vậy các liệt quí, ông nào mua thì gửi tiền cho, hễ không có tiền gửi theo giấy mua thì nhất luật bản quán không trả lời. Mua báo thì tính từ mồng một hoặc rằm tháng tây cho gọn.

ĐÁP-CẦU

BỌN CƯỚP GIẾT NGƯỜI

Chiều chủ-nhật vừa rồi, người Khách Lục-thec-Xieng ở Đáp-cầu sang chơi nhà người Khách Lục-Tu ở số 46 phố hàng Gạo. Hai người ngả bàn đèn nằm hút thuốc tại một gian phòng cạnh cửa hàng. Chừng 8 giờ rưỡi, có người gọi cửa, Xieng ra mở, thì thấy một người lạ xồng xộc đẩy bừa vào rồi có 5 người nữa bịt mặt nối gót theo sau. Hai người chĩa súng lục ra dọa bắt Xiêng im không được kêu. Xiêng không im kêu lên thì bị ngay chúng bắn hai phát trúng trán và ngực ngã lăn xuống.

Lục-Tu đương hút nghe động chạy ra thét bảo bọn cướp phải ra ngay không thì kêu người ra đánh bắt. Bọn cướp lại bắn Tu hai phát, nhưng may đều trượt cả. Vợ và con Lục-Tu ở buồng trong kêu la rầm rĩ, bọn cướp sợ hãi liền chạy trốn tẩn mát chưa kịp lấy được gì.

Sáng thứ hai các quan chức Bắc-ninh đến khám xét, theo dấu vết bọn cướp truy tầm, nghe đâu đã bắt được mấy con dao, mấy cái phu-la của bọn cướp dùng để che mặt và cái đèn bấm điện vân vân...

Tòa án Hanoi được tin, chiều hôm kia đã cử quan dự-thẩm Giacobbi đi cùng M. Giudicelli thanh-tra mật-thám và M. Tallandier chủ-sự sở căn-cước lên tận nơi khám nghiệm tử-thi và liệu cách truy tầm.

Tin Nam-kỳ

SAIGON

TIN CAO MÊN QUỐC-VƯƠNG

Trái lại tin trước thì ra Cao-mên quốc vương mãi hồi 8 giờ sáng hôm qua thứ ba mới khởi hành.

Hồi 4 giờ chiều ngày thứ hai, Thủy-quân đề-đốc Stotz có đến thuyền ngự bái yết Cao-mên quốc-vương. Một lúc sau, quốc-vương liền đi cùng quan Thống-đốc Nam-kỳ lên chiến-hạm Jules Michelet đáp lễ. Quan đề-đốc đem cả bộ tham mưu ra hoan tiếp ngự-giá. Quốc-vương đi thăm khắp chiến-hạm, coi bọn thủy-quân chỉnh-túc oai-nghiêm và khí giới trên chiến-hạm có vẻ hùng tráng thì lấy làm thán phục và ngợi khen quan thuyền-trưởng.

VIỆC LIÊN LẠC BƯU-ĐIỆN CỦA ĐÔNG-DƯƠNG VỚI XIÊM-LA

Việc liên lạc bưu-điện của Xiêm-la với Đông-dương do đường Abonya và Sisophong đã bắt đầu mở từ mấy hôm nay. Một công-ty ô-tô vận-tải được tiền trợ cấp cứ mỗi tuần lễ đem thư từ khứ hồi ba lần

VĂN VẦN

Ông Táo trả lời

Hôm kia khi tớ sắp lên trời,
Xem tờ Ngọ-báo thấy bài ngươi,
Mấy câu ngươi hỏi về thế sự,
Tớ đã đem tâu trước mặt trời.

Cưỡi mây lên đến cửa trời,
Táo-quân đủ mặt các nơi còn chờ.
Bắt tay nói chuyện thiên cơ,
Ba hồi trống đã đến giờ tiến cung.
Điểm đăng sổ sách vừa xong,
Đem nhời « Văn giậu » (1) tâu cùng Hoàng-thiên.
Phán rằng: « Nam-quốc tổ tiên,
Xưa bao nhiêu kẻ trung hiền đáng khen.
Nay vì theo học chẳng nên, đời.
Thành « Văn-minh dởm » ngày thêm sụy
Nhưng mà khôn tránh lưới trời,
Những con bất hiếu, những người bất nhân.
Những phường bóp nặn bất-nhân.
Những tuồng dâm đãng, những quân gian tà.
Những loài bạc ác tinh ma,
Vợ chồng đơn bạc, mẹ cha khinh thường,
Rồi ra phải chịu tai ương,
Cửa nhà sa sút, thịt xương tan tành.
Còn như những bậc trung thành,
Biết đường hiếu thảo, vẹn tình phu thê.
Lợi không hám sắc không mê,
Biết thương nòi giống, chẳng nề dan lao.
Người ngay ta chẳng phụ nào,
Sẽ cho chức trọng quyền cao hơn đời.
Ngọc-hoàng phán bấy nhiêu nhời,
Thương đời mà mách cho đời biết tin.
Kíp nên sửa đổi giữ gìn,
Sao cho đáng mặt con Tiên cháu Rồng
Không thì đừng trách ông Công!...

Kim-chi Nguyễn-ngọc-Phan
(Hưng-yên)

Hồng-lâu oán

Kể từ xa cách chốn quê hương,
Tạo hóa gây chi nỗi đoạn trường!
Sớm tối làm quen son với phấn,
Tháng ngày kết bạn lược cùng gương,
Trông giăng thêm thẹn thân ngà ngọc.
Ngắm cảnh càng đau giạ cẩm thương!
Cái nợ giang hồ bao giả sạch,
Ruột tằm bối rối tựa tơ vương!

Đông Dạ

Đêm đông sực tỉnh giấc hồn mai,
Thơ thẩn buồn tênh đứng lại ngồi,
Gió bấc đìu hiu reo khóm trúc,
Canh gà văng vẳng gáy bên tai,
Ông già thúng thắng ho dăm tiếng,
Con trẻ o oe khóc mấy hồi,
Giọt nước ngoài hiên rơi thánh thót,
Thùng thùng tiếng trống điểm sang hai.

Trúc-lâm dật Đào-vinh-Phúc.

(1) Văn Giậu là người đăng bài văn vần hôm thứ sáu trước.

Chơi thuyền Hồ-tây

Tây-hồ gió mát thảnh thơi,
Thuyền tình một lá thả chơi giữa dòng.
Gương nga chênh chếch dòm song,
Mặt hồ phẳng lặng lanh long in giời.
Xuân phong hây hẩy đưa hơi,
Mơ hồ dễ đã thoát dời trần gian.
Mùi hương phảng phất bay ngang
Cánh sen đỏ ối nhị vàng lá sanh.
Xa nghe văng vẳng tiếng oanh,
Tiếng tỳ tiếng chúc đàn tranh vang lừng.
Mái chèo khoan nhặt cầm chừng,
Hồn mai tưởng đến mấy từng cung tiên.
Ba sinh đã phỉ mười nguyền,
Một phen cho tới đào nguyên tự tình,
Bỗng cơn gió lạnh rật mình,
Trông lên giời đã bình minh bao giờ.
Vội vàng nhẹ gót lên bờ,

Tùng-lâm Đào dương-Lịch

Câu chuyện viên lãnh-sự Nga sau khi thoát nạn

Viên lãnh-sự Nga tại Quảng-châu là M. Pokhvalinsky đã cùng gia-quyến và mấy người Nga nữa đến Hương-cảng ngày 30 Décembre, ở trọ tại một tửu-điếm, có lính cảnh-sát hộ vệ cho.

Người ta hỏi truyện thì viên ấy nói rằng:

« Mới đây tôi vừa trải qua những sự khủng-khiếp quá chừng, bao nhiêu tỳ-thuộc của tôi đều bị người Tàu giết sạch. Hết thẩy tư-trang đồ-đạc của tôi, hết thẩy đồ-vật của tòa lãnh-sự, cả những giấy má việc công cũng mất sạch cả. Mọi vật trong các phòng và ngay trong phòng tôi cũng bị mất hết.

« Viên phó lãnh-sự Hassis là người chưa lấy vợ, đã bị giết. M. Vakooloff là thư-ký của tôi cũng chết rồi, hiện người vợ hóa và đứa con hai tuổi cùng đi theo tôi đây. Tỳ-thuộc của tôi tất cả năm người là viên phó-lãnh-sự, mấy người thư-ký và người phiên-dịch cùng vài người nữa đều bị giết ngày 15 Décembre. Đồng thời sáu tên tỳ-bộc Trung hoa của tôi cũng bị giết, trong bọn có người bếp và đứa thị-nữ của con gái tôi.

« Hồi 8 giờ tối 13 Décembre chúng tôi bị bắt. Năm người trong bọn chúng tôi và hai đứa trẻ phải ở một đêm trong trại lính. Chỗ giam chúng tôi xung quanh có hàng rào sắt. Tôi bị thừng trói giật cánh khửu tống giam vào ngục-thất, và cứ bị trói thế trong 24 giờ, hiện bây giờ tay tôi còn vết thừng đây.

« Hồi 10 giờ sáng ngày 14, hết thẩy bọn tỳ-thuộc của tôi bị điệu ra xử bắn tại trước cửa sở Tổng-lĩnh-phòng ».

Viên ấy vừa nói vừa đưa ra cho xem một tấm ảnh chụp hình năm người Nga chết nằm dưới đất, đoạn lại nói tiếp rằng:

« Chiều ngày 14 họ giải chúng tôi giam sang trại lính khác, tại đó bọn quân canh hành hạ vợ và con tôi rất khổ sở. Ngày 24 Décembre, chúng tôi bị giải đến sở Cảnh-sát chính, rồi ngày 25 họ cho chúng tôi vào ở một gian nhà rộng, tại đó được viên lãnh-sự Đức cho chúng tôi mượn giường nằm và cấp cho cả quần áo mặc cùng mọi vật tiện dụng khác để chúng tôi đi Hương-cảng về Moscou. Tại Moscou có gửi tiền cho chúng tôi để làm lộ-phí trở về.

Bệnh dịch tả ghê gớm tại Ấn-độ

Báo Matin đăng rằng ngày 2 décembre tại Calcutta có tin trong một tuần mà tại Bengale có tới 6,000 người bị bệnh dịch tả. Thực thì những người bị bệnh có tới gấp ba số ấy. Chánh-phủ tức khắc phái các y sĩ và nhiều thuốc đến nơi có bệnh dịch. Tuần lễ trước tại Calcutta phải 106 người chết, trong số đó cũng có nhiều người Âu-châu.

Tin Trung-hoa

Cuộc chấp giám đại hội.—Các người trung ương chấp-giám ủy-viên đã đến Nam kinh dự hội là bọn Tưởng-giới-Thạch, Đàm-duyên-Khải, Chu-bồi Đức, Tống-tử-Văn, Bách-văn-Uất, Đinh duy-Phân, Lý-liệt Quân, Chu-khải-Cương, Hoàng-Thực, Hà-ứng-Khâm, Chử-dân-Nghị, Mâu-Mân, Đinh siêu-Ngũ, và Bạch-vân-Thê. Còn Vu-hữu-Nhiệm, Kinh-hanh-Gi và Chu-tễ-Thanh đương đi dọc đường sắp tới, cả thảy được 17 người. Nếu lấy số 28 người ủy-viên làm định ngạch, thì 17 người cũng đã được số quá nửa có thể chính thức khai hội được. Hay là nếu lấy 36 người ủy-viên làm định ngạch, thì còn phải đợi mấy người ủy-viên nữa thêm vào. Hiện các ủy viên đương hết sức nghiên cứu về vấn-đề ấy.

Tưởng-giới-Thạch nói với một nhà báo rằng: cuộc chấp-giám hội nghị mở vào hôm 10 hoặc 11 Janvier này, Bọn Hà-hương-Ngưng, Trần-thụ-Nhân, Vương-pháp-Cần Vương-lạc Bình Phan-vân Siêu có thể đến Nam-kinh dự tịch được. Hiện đã xóa bỏ hội đặc biệt ủy viên rồi, không phải bàn đến việc ấy nữa. Tuy vậy bọn Hà-hương-Ngưng có xuất tịch ngay hôm thứ nhất không điều đó còn đương nghiên cứu.

Thiệu-lực-Tử phụng lịnh Tưởng-giới-Thạch đến Thượng-hải đón các ủy-viên, sớm hôm 8 Janvier Thiệu đã trở về Nam-kinh phục mịnh với Tưởng rằng: các ủy viên Quảng đông có yêu cầu rằng: kỳ chấp-giám đại-hội lần thứ tư này hễ không truy nhận hội đặc-biệt ủy viên nữa thì mới xuất tịch, bằng lại truy nhận thì thôi quyết không dự hội.

Hôm 8 janviêr các giới đặt tiệc trà ở nhà Kim-lăng đại-học hoan nghinh các trung ương ủy-viên và Trưởng giới-Thạch, bọn Đinh-duy-Phân và đại biểu các giới đến dự cả thảy hơn năm trăm người. Chử-dân-Nghị có thay mặt Trưởng-giới-Thạch báo cáo các tình hình việc chấp-giám đại hội cùng mọi việc chánh-trị quân-sự đều được tiến hành thuận lợi vân vân.

Giặc ở Phụng-thiên.—Hội đại đao là bọn giặc dữ ở Phụng thiên mới liên hợp với giặc Mã chiếm thành Thông-hóa, bàn-cứ cả các dinh thự, treo toàn cờ đỏ, bao nhiêu giây điện-báo điện-thoại đều bị cắt cả. Người ta nói rằng: hình như có đảng cộng-sản làm chủ động việc này.

Trương tác-Lâm đối với Phó-tồn-Nghĩa. — Trương-tác-Lâm phái Vương-chiếm-Nguyên đến Bảo-định đón Phó tồn-Nghĩa, Nghe nói hôm trước Phó tự Bảo-định về Túng-lâm-điếm, Trương-học-Lương đã cử làm

viên quân-trưởng đoàn quân thứ 32.

Tình thế Tấn-Phụng. — Cứ như tin Bắc kinh, thì hiện nay Phụng-thiên cùng Sơn tây đều giữ thế thủ, đôi bên không đánh nhau nữa.

Hôm mới rồi sở quân-cảnh phủ Thái nguyên tỉnh Sơn tây mới bắt được sáu bẩy người trinh thám của quân Phụng-thiên. Cứ như lời cung thì bọn trinh-thám ấy đến tỉnh Sơn tây có tới hơn bẩy mươi người

(*Dịch báo Tàu*)

Số 14

Lục-giã tiên-tung

NGUYỄN-KHẮC-HANH DỊCH-THUẬT

Vu Bằng đi tai Quốc - Tân khẽ bảo thầm rằng :

— Vừa rồi ta muốn đưa giúp Hạ công-tử ít nhiều nữa, nhưng sợ bọn giải-dịch trông thấy đi đường hoặc bóp nặn lấy chăng. Vậy ngươi khá lấy thêm hai trăm lạng đem sang lừa dịp đưa giấu cho công-tử, và dặn y không nên sang đây tạ ơn, e khi lộ sự.

Quốc-Tân vâng lời, cầm bạc sang phòng bên kia khẽ gọi Hạ công-tử ra ngoài, trao cho số bạc, và ngỏ ý chủ-nhân không muốn để sang cảm tạ vân vân. Hạ công-tử thấy vậy cảm-kích chứa chan, liền giữ Quốc-Tân lại hỏi thăm tên họ chủ-nhân. Quốc-Tân không chịu nói, Hạ công-tử nhất định giữ lại, Quốc-Tân sợ giải-dịch trông thấy, nên phải nói rằng :

— Chủ-nhân tôi tên gọi Lãnh Vu-Bằng.

Nói đoạn đi liền. Hạ công-tử vẫn nắm giữ lại, vật nài hỏi thăm quê quán ở đâu. Quốc-Tân bất-đắc-dĩ đành phải nói rằng :

— Ở huyện Thành-an, phủ Quảng-bình tỉnh Trực lệ.

Hạ công-tử nghe đoạn, ngó về phía cửa phòng Vu-Bằng, cúi lạy mấy lạy, rồi đứng dậy bái tạ Quốc-Tân. Quốc-Tân đáp lễ, kế vội vàng chạy về phòng Vu-Bằng, thưa lại mọi việc.

Vu-Bằng sợ lại còn câu chuyện gì lôi thôi nữa chăng, nên canh tư sáng hôm sau liền thu-thập khởi-hành, trong lòng lấy làm vui sướng, vì đã làm được một việc rất hay. Thầy trò ngày đi đêm nghỉ, chẳng bao lâu về tới nhà thấy vợ con bình yên vô sự, thì Vu Bằng cả mừng, nhân nhắc việc sang thăm cô cùng giữa đường cứu đỡ Hạ công-tử cho mọi người nghe Lục-Phương lấy làm vui vẻ khâm phục lắm. Vu-Bằng dặn người nhà hậu đãi bọn gia-đinh họ Châu lưu ở lại hơn hai mươi ngày, lúc chúng sắp khởi hành trở về, có gửi một lá hồi thư và mấy món hậu-lễ đưa biếu cô và dượng, cùng thưởng cho bốn tên hai trăm lạng bạc làm lộ-phí. Từ đó hai nhà tin tức đi lại luôn luôn.

Lục-Phương nói với Vu-Bằng sinh thỉnh Cố-Đỉnh là người ở bản-hạt về nhà ngồi dạy Trạng-nguyên-nhi và con Bốc Phục-Thức học. Vu-Bằng ở nhà, không hay giao-tiếp với ai, chỉ có những bạn buôn bán và bạn điền thì thỉnh thoảng gặp ngày khánh-tiết gì mới ra giao-tiếp một lúc mà thôi. Vu-Bằng cùng vợ con tiêu diêu ngày tháng lấy làm vui vẻ ung dung lắm.

Vào khoảng tháng tám năm ấy, nhân viên tri-huyện bản hạt bị cứu phải đổi đi nơi khác, quan huyện mới đáo nhậm là một tay thiếu-niên tiến-sĩ xuất thân họ Phan tên Sĩ-Thược, tự Duy-tín, người phủ Gia-hưng tỉnh Triết-giang, nguyên nhậm Hàn-lâm viện Thứ-cát-sĩ, vì lầm lỗi trong dịp lễ Vạn-thọ vua Gia-tĩnh, nên bị giáng bổ chức ấy. Quan Huyện này rất trọng tư-văn, nên khi mới đến nhậm, liền dò xét những tay văn-học, nhưng không gặp được bậc chân-tài nào cả. Có người đem tên Lãnh Vu-Bằng và nguyên do sự chượt thi thuật lại cho Phan tri-huyện biết. Tri-huyện mộ tiếng, không câu nệ giai cấp gì, lập tức viết thiếp đến chào Vu-Bằng và nhất định muốn được gặp mặt. Vu-Bằng không tiện chối từ đành phải tiếp kiến, chủ khách cùng nhau đàm luận văn-chương một hồi lâu.

Hôm sau Vu-Bằng đến huyện đáp bái, Tri huyện giữ lại mời uống rượu, đàm luận kinh sử thi thư, nhân đưa những bài trước-tác của mình, nhờ Vu-Bằng đem về chữa giúp, có vẻ kính phục muôn phần. Vu-Bằng thấy Tri-huyện tuy là bậc thiếu-niên tiến-sĩ, nhưng đối với hai chữ học-vấn rất là khiêm tốn chịu lui, nên cũng không nệ thói thường, xem đến câu nào có vẻ kém non thì cứ tự nhiên gọt chữa. Tri-huyện vỗ tay thán thưởng, tự nhận mình còn kém xa, từ đó thành bạn thi-văn tri-kỷ.

Hai người giao du với nhau bẩy tám năm, Phan tri-huyện thấy Vu-Bằng không từng hé răng nói một lời nào đến các việc công trong huyện, nên lại càng thêm trọng phẩm hạnh, tôn kính như bậc sư-trưởng. Thường thường Tri-huyện vẫn mang việc trong huyện nói cho Vu-Bằng biết, nhưng Vu-Bằng chỉ nghe qua ừ-hữ mà thôi.

Ngày kia, Vu-Bằng vừa tiễn Phan tri-huyện ra khỏi, chợt thấy Vương-Phạm cầm một lá thư đi vào thưa rằng :

Lá thư này là của quan Vương đại-nhân ở Kinh-đô gửi ra đây !

Vu Bằng ngạc-nhiên nói :

Ta không quen biết ai ở Kinh, vậy lá thư này ở đâu mà đến.

Bèn cầm lá thư xem, thấy ngoài bao bì đề mấy chữ rằng : « *Đại-lý tự chính-khanh gửi thư ra phủ Quảng bình huyện Thành-an Lãnh Bất Hoa hiền-khế thu khải* », thì lại càng sửng sốt mà rằng :

— Quái lạ ! Nếu không phải người quen thân thì sao lại biết tên tự của ta thế này.

Vội vàng bóc ra xem, té ra lá thư của thầy học là Vương Hiến-Thuật. Thư rằng :

Lãnh Bất Hoa, hiền khế,

Trước đây cảm ơn tôn ông lão tiên - sinh không chê tôi là kẻ ngu muội, sinh thỉnh về nhà để giúp đỡ hiền-khế chăm đường học tập. Bấy giờ hiền-khế mới chín tuổi, nhưng thiên tư thông tuệ, dự biết không phải cá trong ao. Quả nhiên, chẳng bao lâu đường mây nhẹ bước, nổi tiếng văn tài, song chỉ vì th. hương lận đận, mà khiến nên vó kỳ tạm dừng chân. Chẳng bao lâu, tôi cũng ưa may được ra làm quan, bổ thụ tri huyện Tường phù, phó nhậm tám tháng, may gặp Hà viện Khương-công tri ngộ, mật sớ bảo cử được thăng lên tri phủ Quỳnh-châu Quảng-đông. bốn năm sau phụng chỉ thự Lương đạo tỉnh ấy, cách hai năm thăng Tứ xuyên Đề-hình án-sát ty rồi cải sang Bố-chánh. Sở dĩ mấy năm nay vắng tanh tin nhạn, là vì tôi bổ nhậm những chốn quá xa, thường nhớ tới hiền khế tài cao học rộng, thế mà nhiều lần xem đăng khoa-lục chưa thấy tên, chẳng rõ châu kỳ ngọc lạ, thưởng thức không người, hay hoặc hổ náp rồng nằm chưa thèm tỏ mặt chăng. Nay tôi được đội ân trên, thăng bổ Đại-lý tự chánh-khanh, hiện vừa phó nhậm, tính ra từ Thành-an vô kinh đường đi không đầy thang, nếu nhớ tình xưa, nên mau vô thăm cho phỉ lòng tư mộ.

Kết thư xin thăm qui quyến toàn-gia an hảo và quản-gia Lục-Phương khang kiện.

Nay thư.

Ký tên : Vương-Hiến Thuật.

(Còn nữa).

Le Directeur-Gérant : BÙI XUÂN HỌC